

Квалификационна характеристика

Специалност: География

Магистърска програма: Геоморфология (неспециалисти)

1. Насоченост, образователни цели

СУ „Св. Климент Охридски“ и неговия Геолого-Географския факултет е единственото висше училище, което е подготвяло и подготвя магистри по геоморфология. Досегашната практика показва, че те са се утвърдили в системите на изследователската, проучвателната и проектантска дейност на геоложките, инженерно-геоложките и почвени направления, както и в геоекологическото и археологическо направление на държавните организации и частните фирми. В последните години геоморфоложките изследвания са част от комплексните анализи на средата (заедно с климатоложките и хидроложки изследвания) във връзка с устойчивото развитие на дадени региони.

Основната цел на магистърската програма е да даде на студентите теоретична подготовка за основните закономерности на процесите, формите и наслегите на релефа, както и на практически умения за работа на терен и с ефективно справяне с проблемите, предизвикани от измененията на климата и промените на водните ресурси. Специфичните цели на обучението са да предостави възможности за работа в интердисциплинарна среда, да даде знания за прилагане на специфични методи за обработка на данни и информация, за анализ на данните и разработване на модели за бъдещи изменения на климата и водните ресурси. В магистърската програма по геоморфология за неспециалисти е акцентирано върху възможностите за реализация на магистрите не само в нашата страна, а и в чужбина.

Релефът на земната повърхост е средата, в която протича животът на човешкото общество. Поради това той може да се разглежда едновременно като условие и ресурс за различните видове стопанска дейност. Променящата се природна среда (климатични промени и ограниченост на количеството и неравномерно разпределение на природните ресурси) налага интелигентното ѝ използване и управление. Познанията за релефа са от полза във всички сектори на икономиката и живота на хората, чието качество е приоритет на България и ЕС в областта на околната среда.

Обучението в магистърската програма по Геоморфология за неспециалисти е в съответствие с основните нормативни документи по околна среда, приети у нас и в ЕС. Като имаме предвид, че научната дейност е основната база за добрата работа на специализираните структури за изпълнение на политиката по околна среда и това, че загрижеността за природата се поставя на все по-високо ниво, ние предлагаме модерни научни дисциплини, които отговарят на съвременните изисквания на обществото. Важни аспекти на обучението са формиране на знания и умения за изработване на проекти, за участие в научни форуми (конференции, симпозиуми, конгреси) и за самостоятелно научно изследване.

Магистърската програма, чрез задължителните, избираемите и факултативни дисциплини е отворена към някои съседни на геоморфологията науки, като геологията, климатологията, хидрологията, почвознанието и екологията. Подготовката на студенти, завършили специалности извън География, Геология, История и география, География и биология, Екология и опазване на природната среда, Биомениджмънт и устойчиво развитие, Регионално развитие и политика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, както и на програмите по География на Благоевградския, Пловдивския и Шуменския университети, се обучават допълнително в рамките на един семестър, в който изучават основните предмети по горепосочените учебни програми, необходими за предварителна подготовка за специалните предмети в областта на Геоморфологията.

2. Обучение (знания и умения, необходими за успешна професионална дейност; общо теоретична и специална подготовка и др.)

Магистърската програма по Геоморфология за неспециалисти е предназначена за студенти с образователно-квалификационна степен „бакалавър“, различна от посочените по-горе специалности. Тя е насочена към студенти с интерес към изучаване на релефа като повърхност, на която протича взаимодействието между човешкото общество и природата и които искат да се специализират в изучаването на неговите особености, закономерности, еволюция и др.

Учебното съдържание на магистърската програма по Геоморфология за неспециалисти е свързано с:

- Количествена и качествена характеристика на релефа (на неговите процеси, форми и наслаги) в глобален и регионален аспект.
- Тенденциите за развитието на процесите, преоформящи земната повърхина в условията на климатични промени и антропогенно натоварване и последиците от тях.
- Връзки между релефа и останалите елементи на природната среда за нуждите на планирането и устойчивото управление.
- Изучаването на тенденциите и възможностите за прогнозиране на промените в процесите, оформящи земната повърхина.

Обучението е с продължителност 3 семестъра. През първи (летен) семестър е подготвителен, в който се изучават предмети от бакалавърската степен по География, които да въведат неспециалистите в спецификата на магистърската програма по Геоморфология. Във втори (зимен) семестър се изучават 4 задължителни дисциплини с общ хорариум 360 часа аудиторна заетост и 540 часа извънаудиторна заетост. През първи и втори семестър студентите получават по 30 кредита. През трети (зимен) семестър се изучават избираеми и факултативни дисциплини, както и задължителна практика. Всички те следва да покрият минимум 15 кредита. Останалите 15 кредита се дават след успешна защита на дипломна работа.

3. Професионални компетенции;

Студентите, които завършват с магистърска степен по "Геоморфология" получават професионални компетенции в три направления;

1. Фундаментално-теоретични знания за развитието на релефа до достигането на съвременния облик земната повърхност, както и тенденциите за неговата еволюция в бъдеще. Изучаваните научни дисциплини дават задълбочени знания и разбиране за същността на природните процеси на основата на съвременните достижения.
2. Практически умения за картировъчна и експериментална работа на терен и в научна лаборатория.
3. Компетентни компютърни, методически и презентационни умения, както и умения за работа в екип. Завършилите магистърската програма са в състояние да комуникират на нивото на правителствените и неправителствени организации и бизнеса, както и в международна научна среда.

4. Професионална реализация

Завършилите магистърската програма по Геоморфология са подготвени специалисти, които биха могли да се реализират в сферите на геоложките, инженерно-геоложките, почвените и геоecологически направления към централни, регионални или местни държавни органи в България, в Изпълнителната агенция по околна среда, регионални инспекции по околна среда и води, като и в частния бизнес, в консултантски фирми за околната среда, НПО и други организации на гражданското общество, в държавни организации и частни фирми в тяхната изследователска, проучвателна и проектантска дейност. Възможностите за реализация са в следните области:

- Геоморфоложко картиране;
- Неотектонски проучвания и изследвания на кватернерни наслаги;
- Геоморфоложки теренни изследвания, експертизи и консултации във връзка с археологически проучвания и строителен контрол;
- Рискови природни явления;
- Специализирани изследвания и експертизи в областта на регионалното планиране и природозащитното дело;

- В сферата на туризма (екологичен, културен и др.).

Завършилите магистърската програма могат да продължат обучението си в докторантски програми, след успешно издържани конкурсни изпити, както у нас, така и в чужбина.